

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра теорії та методики фізичної культури

Проректор «ЗТВЕРДЖУЮ»
"30" 08 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія і педагогіка профільної освіти

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 014 Середня освіта. Фізична культура

Івано-Франківськ – 2021

Робоча програма «Психологія і педагогіка профільної освіти» для студентів спеціальності 014 Середня освіта. Фізична культура, 2021 р.

Розробники: кандидат психологічних наук, доцент Мицкан Тетяна Степанівна.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Теорії та методики фізичної культури

Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри к.б.н., доцент Лісовський Б.П.

30 серпня 2021 р.

Схвалено науково-методичною радою факультету фізичного виховання і спорту

Протокол від 30 серпня 2021 р № 1

Голова Лапковський Е.Й.

©Мицкан Т.С., 2021 рік
© ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника», 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - Скласти комплекс педагогічних ситуацій (10-12) для 5 тем на вибір згідно запропонованих у силабусі (обов'язково для кожного студента).		1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2,5	Освітній рівень: магістр	24 год.	6 год.
		Семінарські	
		12 год.	4 год.
		Практичні	
		12 год.	__ год.
		Самостійна робота	
		42 год.	80 год.
	Вид контролю: <u>екзамен</u>		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
 для денної форми навчання
 для заочної форми навчання

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів фахових знань про суть професії, особливості професійної діяльності, критерії та рівні професійної майстерності педагога з фізичної культури, формування вмінь і навичок професійної комунікації, вирішення педагогічних конфліктів.

Завдання вивчення дисципліни: ознайомити студентів із формами, змістом та складовими професійної майстерності педагога з фізичної культури; сприяти формуванню індивідуального стилю професійного спілкування; стимулювати творче розв'язання практичних завдань; професійне самовиховання, формувати потребу в неперервному педагогічному самовдосконаленні; створювати реальне уявлення про суперечності, проблеми, труднощі, з якими пов'язана праця педагога з фізичної культури; ознайомити з шляхами виходу з професійних ситуацій, виявити свої здібності і ступінь готовності до творчої педагогічної діяльності; сприяти формуванню логічного мислення, уважності, уяви, передбачення та інших педагогічних вмінь за допомогою педагогічних завдань та тренінгів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- характеристику поняття «професійна майстерність педагога з фізичної культури» та її складових;
- рівні формування професійної майстерності педагога з фізичної культури;
- функції професійної діяльності педагога з фізичної культури;
- поняття та сутнісні характеристики професіограми педагога з фізичної культури;
- знати та використовувати типологію викладачів та їх характеристику;
- організаційно-педагогічні фактори, що впливають на професійну підготовку педагога з фізичної культури;
- загальну характеристику та структуру професійної техніки педагога з фізичної культури
- знати та використовувати вербальні засоби комунікації педагога з фізичної культури.

вміти:

- характеризувати принципи удосконалення професійної майстерності педагога з фізичної культури;
- здійснювати професійну підготовку педагога з фізичної культури до реалізації педагогічних завдань;
- визначати рівень підготовленості педагога з фізичної культури до основних видів професійної діяльності з фізичної культури;
- характеризувати та використовувати невербальні засоби спілкування педагога з фізичної культури.

Компетентності

Інтегральна компетентність Здатність компетентно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері освіти, зокрема, фізичної культури або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю педагогічних умов та вимог організації освітнього процесу

Загальні компетентності

ЗК-3 Здатність до саморозвитку, самореалізації, використання творчого потенціалу, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації

ЗК-7 Готовність особистим прикладом позитивно впливати на оточуючих з точки зору дотримання норм і рекомендацій здорового способу життя

ЗК-8 Здатність самостійно набувати за допомогою інформаційних технологій і використовувати в практичній діяльності нові знання, у тому числі в нових областях знань, безпосередньо не пов'язаних зі сферою діяльності

ЗК-10 Здатність до комунікації в усній і письмовій формах для розв'язування задач професійної діяльності, в тому числі й іноземною мовою

Фахові компетентності

ФК-1 Володіння високим рівнем знань у сфері фізичної культури та рекреаційно-оздоровчої діяльності (з новітніми теоріями, інтерпретаціями, методами і технологіями)

ФК-2 Здатність застосовувати в педагогічній діяльності актуальні технології, організаційні форми, методи, прийоми і засоби навчання і виховання з метою підвищення якості освітнього процесу з фізичної культури

ФК-3 Здатність здійснювати навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності з урахуванням новітніх досягнень педагогічної науки і практики фізичної культури

ФК-4 Здатність застосовувати в освітньому процесі технології педагогічного контролю результатів навчання і виховання, інтерпретувати результати і вносити корективи в організацію освітньої діяльності і в підвищення результативності освітнього процесу з фізичної культури

ФК-5 Здатність налагоджувати зв'язки з особами, залученими до педагогічного, рекреаційно-оздоровчого та організаційно-управлінського процесів, з метою підвищення його ефективності

ФК-6 Здатність вносити корективи в робочу програму, план вивчення навчального курсу, дисципліни (модуля), освітні технології, власну професійну діяльність на підставі аналізу процесів і результатів

ФК-9 Здатність здійснювати проектування освітньої, рекреаційно-оздоровчої, науково-дослідницької, організаційно-управлінської та культурно-просвітницької діяльності

ФК-13 Здатність організувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці

ФК-18 Здатність розробляти, реалізовувати і контролювати соціально значущі програми по залученню різних груп населення до активних занять фізичною культурою і пропаганди здорового способу, використовуючи новітні технології

Ключові результати навчання:

ПРН-1 Знати та розуміти закони та методи міжособистісних комунікацій, норми толерантності, ділових комунікацій у професійній сфері, ефективної праці в колективі, адаптивності

ПРН-2 Знати базові основи психології, педагогіки та розуміє загальні закономірності розвитку особистості, прояви особистісних якостей, вікові особливості учнів старшої школи, студентів та інших груп населення

ПРН-4 Знати та розуміти принципи, сучасні методи, основні методичні прийоми, форми організації навчання фізичної культури в закладах загальної середньої освіти (рівень старшої школи) та у закладах вищої освіти

ПРН-6 Розуміти застосування дидактичних інструментів та технологій навчання з метою формування та контролю результатів навчання і виховання, моніторингу і оцінювання фізичного стану учнівської та студентської молоді, інших груп населення

ПРН-8 Вміти застосовувати сучасні методики та технології організації освітньої діяльності, діагностики та оцінювання якості освітнього процесу в сфері фізичної культури та вносити в нього відповідні корективи

ПРН-9 Вміти розробляти і реалізувати методики, технології і прийоми навчання, аналізувати результати процесу їх використання в організаціях, що здійснюють освітню діяльність, в тому числі в умовах інклюзії

ПРН-10 Вміти розробляти навчальну документацію та методичні посібники з дисциплін галузі фізичної культури відповідно до специфіки навчального закладу і контингенту

ПРН-13 Вміти організовувати й оцінювати управлінський процес з використанням інноваційних технологій менеджменту, які відповідають загальним і специфічним закономірностям розвитку професійної сфери

ПРН-14 Вміти забезпечувати охорону життя і здоров'я учнівської та студентської молоді у навчально-виховному процесі та позашкільній діяльності

ПРН-16 Вміти формувати освітнє середовище і використовувати професійні знання і вміння в реалізації завдань інноваційної освітньої політики у фізичній культурі

ПРН-20 Розуміти важливість навчання упродовж життя і вдосконалення своєї набутої під час навчання кваліфікації

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади професійної майстерності педагога з фізичної культури

Тема 1. Професійна майстерність педагога з фізичної культури та характеристика її складових

- 1.1. Характеристика поняття «професійна майстерність педагога з ФК» та її складових.
- 1.2. Рівні формування професійної майстерності педагога з ФК.
- 1.3. Характеристика принципів удосконалення професійної майстерності педагога з ФК.

Тема 2. Психолого-педагогічні вимоги до особистості педагога з фізичної культури

- 2.1. Суть, мета і завдання професійного самовиховання.
- 2.2. Самовиховання як процес і діяльність (мотивація, засоби, методи виховання).
- 2.3. Зміст професійного самовиховання.
- 2.4. Самоінформація, самоорганізація, програмування та планування своєї діяльності.
- 2.5. Стимулювання самовиховання, складання самохарактеристики і програми самовиховання.
- 2.6. Педагогічна рефлексія педагога з ФК.

Тема 3. Професійна підготовка вчителя фізичної культури у відповідності до сучасних вимог

- 3.1. Зміст і шляхи професійного формування майстерності вчителя фізичної культури.
- 3.2. Функції професійної діяльності педагога з ФК.
- 3.3. Типи вчителів фізичної культури та їх характерні особливості.
- 3.4. Поняття та сутнісні характеристики професіограми педагога з ФК.
- 3.5. Поетапне формування професійної підготовки вчителя фізичної культури до практичної роботи з учнями в умовах Нової української школи (НУШ).
- 3.6. Готовність педагога з фізичної культури до професійної діяльності.
- 3.7. Професіоналізм особистості та авторитет педагога з ФК.

Тема 4. Шляхи вдосконалення професійно-педагогічної майстерності

- 4.1. Педагогічні інновації та інноваційні педагогічні технології: суть і структура.
- 4.2. Педагогічна технологія формування самостійно-дослідницької діяльності студентів.
- 4.3. Навчально-методична діяльність у закладі вищої освіти.
- 4.4. Вивчення досвіду передових вчителів – шлях до педагогічної майстерності.

Тема 5. Професійна спрямованість навчальних занять у ЗВО під час підготовки педагога з фізичної культури

- 5.1. Роль навчального теоретичного і практичного матеріалу з фізичної культури в професійній підготовці майбутніх педагогів з фізичної культури.
- 5.2. Міжпредметні зв'язки в системі професійної підготовки майбутніх педагогів з фізичної культури.
- 5.3. Професійна спрямованість практичних занять із фізичної культури як засіб набуття методичних умінь та навичок із фізичного виховання.

Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти професійної майстерності педагога з фізичної культури

Тема 6. Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності

- 6.1. Поняття та структура педагогічної техніки.
- 6.2. Педагогічна техніка як організація поведінки педагога з фізичної культури.

- 6.3. Внутрішня техніка: формування вмінь психотехніки, розвиток уяви, управління емоційним станом, контроль фізичного стану організму, виховання оптимізму і впевненості.
- 6.4. Зовнішня техніка як культура професійно-педагогічного спілкування.
- 6.5. Невербальні і вербальні засоби зовнішньої техніки. Педагогічний вплив (прийоми і ключові операції).

Тема 7. Культура професійно-педагогічного спілкування

- 7.1. Поняття професійно-педагогічного спілкування, його особливості, функції, види.
- 7.2. Структура педагогічного спілкування.
- 7.3. Професійно-педагогічне спілкування як суб'єкт - суб'єктна взаємодія.
- 7.6. Стили педагогічного спілкування.
- 7.7. Техніка спілкування.

Тема 8. Ораторська майстерність педагога з фізичної культури

- 8.1. Риторичні навички та вміння викладача.
- 8.2. Особливості підготовки до публічного виступу. Види підготовки.
- 8.3. Встановлення контакту з аудиторією. Засоби підвищення ефективності взаємодії зі слухачами. Монолог як прихований діалог.
- 8.4. Значення зворотного зв'язку у спілкуванні. Використання мовних засобів у налагодженні зворотного зв'язку.
- 8.5. Особливості візуального сканування.
- 8.6. Поняття про активне слухання: прийоми та правила активного слухання.

Тема 9. Невербальна комунікація педагога

- 9.1. Поняття та класифікація невербальних засоби комунікації педагога.
- 9.2. Міжособистісний простір у спілкуванні.
- 9.3. Пластична техніка (пантоміміка), емоційне забарвлення пластики, постави.
- 9.4. Мімічна техніка. Мова жестів.
- 9.5. Зовнішній вигляд педагога (стриманість, охайність, естетична виразність, доцільність в одязі).

Тема 10. Педагогічні конфлікти у професійній діяльності педагога з ФК.

Експертиза та передбачення педагогічних конфліктів у професійній діяльності.

- 10.1. Поняття про конфлікти у педагогічних ситуаціях.
- 10.2. Типологія конфліктів, їх причини і шляхи вирішення.
- 10.3. Анатомія, структура, динаміка педагогічних конфліктів.
- 10.4. Поведінка педагога у конфліктних ситуаціях.
- 10.5. Основні методи вирішення конфліктів: метод інтроспекції, посередництва, метод емпатії та логічного аналізу.

Тема 11. Навчально-дослідницька робота як засіб формування професіоналізму майбутнього педагога з фізичної культури

- 11.1. Використання різних форм навчально-дослідницької роботи в підвищенні рівня професійної підготовленості до майбутньої роботи вчителя фізичного виховання.
- 11.2. Участь студентів у науково-дослідницькій роботі ЗВО та її значення в підвищенні професійної підготовки майбутнього педагога з ФК.
- 11.3. Роль науково-дослідницької роботи студентів у професійній підготовці вчителя сучасної школи.

Тема 12. Навчально-педагогічна практика майбутніх учителів фізичного виховання як форма професійної підготовки

- 12.1. Роль педагогічної практики в підвищенні професійної майстерності вчителя фізичної культури.
- 12.2. Зміст професійної підготовки під час педпрактик зі спеціалізації.

12.3. Навчальна педагогічна практика та її професійна спрямованість на заняттях.

12.4. Професійна підготовленість майбутнього вчителя фізичної культури засобами педпрактик до здійснення роботи в у спортивних гуртках і секціях.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	с	інд	с.р.		о	л	п	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади професійної майстерності педагога з фізичної культури												
Тема 1. Професійна майстерність педагога з фізичної культури та характеристика її складових	4	2		2			14	1		1		12
Тема 2. Психолого-педагогічні вимоги до особистості педагога з фізичної культури	10	2		2		6	6					6
Тема 3. Професійна підготовка вчителя фізичної культури у відповідності до сучасних вимог	12	2		2		8	7	1				6
Тема 4. Шляхи вдосконалення професійно-педагогічної майстерності	10	2		2		6	7			1		6
Тема 5. Професійна спрямованість навчальних занять у ЗВО під час підготовки педагога з фізичної культури	12	2		2		8	8					8
Разом за змістовим модулем 1	48	10		10		28	42	2		2		38
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти професійної майстерності педагога з фізичної культури												
Тема 6. Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності	10	2	2			6	8	2				6
Тема 7. Культура професійно-педагогічного спілкування	4	2	2				6					6
Тема 8. Ораторська майстерність педагога з фізичної культури	4	2	2				7			1		6
Тема 9. Невербальна комунікація педагога	4	2	2				8					8

Тема 10. Педагогічні конфлікти у професійній діяльності педагога з ФК. Експертиза та передбачення педагогічних конфліктів у професійній діяльності.	4	2	2			3	2		1		
Тема 11. Навчально-дослідницька робота як засіб формування професіоналізму майбутнього педагога з фізичної культури	8	2	2			4	8				8
Тема 12. Навчально-педагогічна практика майбутніх учителів фізичного виховання як форма професійної підготовки	8	2		2		4	8				8
Разом за змістовим модулем 2	42	14	12	2		14	48	4		2	42
Усього годин	90	24	12	12		42	90	6		4	80

5. Теми семінарських занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Основи педагогічної майстерності вчителя фізичної культури		
1.	Професійна майстерність педагога з фізичної культури та характеристика її складових	2
2.	Психолого-педагогічні вимоги до особистості педагога з фізичної культури	2
3.	Професійна підготовка вчителя фізичної культури у відповідності до сучасних вимог	2
4.	Шляхи вдосконалення професійно-педагогічної майстерності	2
5.	Професійна спрямованість навчальних занять у ЗВО під час підготовки педагога з фізичної культури	2
6.	Навчально-педагогічна практика майбутніх учителів фізичного виховання як форма професійної підготовки	2
Разом за семестр		12

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль. Основи педагогічної майстерності вчителя фізичної культури		
1.	Професійна майстерність педагога з фізичної культури та характеристика її складових	1
2.	Шляхи вдосконалення професійно-педагогічної майстерності	1
3.	Ораторська майстерність педагога з фізичної культури	1
4.	Педагогічні конфлікти у професійній діяльності педагога з ФК. Експертиза та передбачення педагогічних конфліктів у професійній діяльності	1
Разом за семестр		4

5.1. Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Педагогічна техніка як основа педагогічної майстерності	2
2.	Культура професійно-педагогічного спілкування	2
3.	Ораторська майстерність педагога з фізичної культури	2
4.	Невербальна комунікація педагога	2
5.	Педагогічні конфлікти у професійній діяльності педагога з ФК. Експертиза та передбачення педагогічних конфліктів у професійній діяльності	2
6.	Навчально-дослідницька робота як засіб формування професіоналізму майбутнього педагога з фізичної культури	2
Разом за семестр		12

6. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
	Тема. Особливості підвищення професійної майстерності педагога з фізичної культури	6
1.	Значення, мета, завдання фізичної підготовки студентів	
2.	Програма фізичного виховання студентів	
3.	Форми організації занять з фізичного виховання у ЗВО	
4.	Методичні основи фізичного виховання у ЗВО	
5.	Основні напрями роботи з фізичного виховання у ЗВО	
	Тема. Професійне становлення особистості	6
6.	Соціально-психологічні характеристики особистості педагога	
7.	Етапи професійного становлення	
8.	Професійні деформації особистості	
9.	Види професійної адаптації	
10.	Образ ідеального тренера-педагога	
	Тема. Формування особистісних та професійних якостей учителя фізичного виховання	8
11.	Фізична культура та її складники	
12.	Фізкультурно-спортивна діяльність	
13.	Мотиваційно-ціннісні орієнтири вчителя фізичної культури	
14.	Формування фізичної досконалості педагога з ФК	
	Тема. Роль самовиховання в підвищенні професійної майстерності вчителя фізичного виховання	8
15.	Суть, зміст і засоби професійного самовиховання вчителя фізичної культури	
16.	Індивідуальні і психофізичні особливості майбутнього вчителя фізичної культури та його адаптація в процесі самовиховання	
17.	Управління процесом самовиховання	
18.	Поради майбутньому вчителю фізичної культури в його самовихованні та самоосвіті	
	Тема. Самоосвіта вчителя фізичної культури як засіб підвищення його педагогічної майстерності	6
19.	Сутність поняття «самоосвіта», її принципи	
20.	Основні компоненти самоосвітньої діяльності	
21.	Концепція самоосвітньої діяльності вчителя	

22.	Вимоги та етапи організації самоосвіти учителя	
	Тема. Професійна майстерність учителя фізичного виховання в позакласній роботі зі школярами різних вікових груп	
23.	Особливості позакласних занять із фізичної культури і спорту	
24.	Завдання позакласної роботи школярів початкових класів із фізичного виховання	
25.	Оптимальні умови ефективності фізичного виховання в позакласній роботі з учнями середньої і старшої вікових груп	
26.	Професійне керівництво роботою шкільних колективів із фізичної культури, гуртковою та секційною роботою з фізичного виховання	
Разом за курс		42

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
Змістовий модуль 1.		
1.	Тема. Психолого-педагогічні вимоги до особистості педагога з фізичної культури	6
2.	Тема. Шляхи вдосконалення професійно-педагогічної майстерності	6
3.	Тема. Професійна спрямованість навчальних занять у ЗВО під час підготовки педагога з фізичної культури	8
4.	Тема. Невербальна комунікація педагога	8
5.	Тема. Навчально-дослідницька робота як засіб формування професіоналізму майбутнього педагога з фізичної культури	8
6.	Тема. Навчально-педагогічна практика майбутніх учителів фізичного виховання як форма професійної підготовки	8
7.	Тема. Особливості підвищення професійної майстерності педагога з фізичної культури	6
8.	Тема. Професійне становлення особистості	6
9.	Тема. Формування особистісних та професійних якостей учителя фізичного виховання	6
10.	Тема. Роль самовиховання в підвищенні професійної майстерності вчителя фізичного виховання	6
11.	Тема. Самоосвіта вчителя фізичної культури як засіб підвищення його педагогічної майстерності	6
12.	Тема. Професійна майстерність учителя фізичного виховання в позакласній роботі зі школярами різних вікових груп	6
Разом за курс		80

7. Індивідуальні завдання

Скласти комплекс педагогічних ситуацій (10-12) для 5 тем на вибір згідно запропонованих у силабусі (обов'язково для кожного студента).

Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультаційна робота з навчальної дисципліни “Професійна майстерність педагога з фізичної культури” здійснюється шляхом проведення періодичних консультацій для студентів викладачем (за окремим розкладом) у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо. Формами організації індивідуально-консультативної роботи є: а) за засвоєнням теоретичного матеріалу: консультації: індивідуальні (запитання – відповідь) та групові (розгляд типових прикладів – ситуацій); б) за засвоєнням практичного матеріалу: консультації індивідуальні і групові; в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу: індивідуальне здавання виконаних робіт.

8. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – для мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

9. Методи контролю

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді контрольних робіт, самостійних письмових робіт (рейтингових індивідуальних завдань, практичних робіт), термінологічних диктантів, поточного тестування, аудиторної контрольної роботи.

Екзамен проводиться у тестово-усній формі. Усна співбесіда проводиться у випадку, коли є необхідним уточнення щодо рівня володіння викладеним матеріалом та обсягом знань студента за питаннями екзаменаційного білету. Максимально можлива кількість балів за екзамен – 50.

Зразок екзаменаційного білету

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Освітній рівень магістр
Спеціальність 014 – Середня освіта (Фізична культура) Семестр II

Навчальна дисципліна Професійна майстерність педагога з фізичної культури

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 12

1. Охарактеризуйте поняття «професійна майстерність педагога з ФК» та її складових.
2. Професіоналізм особистості та авторитет педагога з ФК.
3. Невербальні і вербальні засоби зовнішньої техніки. Педагогічний вплив (прийоми і ключові операції).
4. Роль педагогічної практики в підвищенні професійної майстерності вчителя фізичної культури.

Затверджено на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури

Протокол № від « » 2021 р.

Завідувач кафедри _____ к.б.н., доцент Лісовський Б.П.

Екзаменатор _____ к.пед.н., доцент Ткачівська І.М.

Програмові вимоги

1. Характеристика поняття «професійна майстерність педагога з ФК» та її складових.
2. Рівні формування професійної майстерності педагога з ФК.
3. Характеристика принципів удосконалення професійної майстерності педагога з ФК.
4. Суть, мета і завдання професійного самовиховання.
5. Самовиховання як процес і діяльність (мотивація, засоби, методи виховання).
6. Зміст професійного самовиховання.
7. Самоінформація, самоорганізація, програмування та планування своєї діяльності.
8. Стимулювання самовиховання, складання самохарактеристики і програми самовиховання.
9. Педагогічна рефлексія педагога з ФК.
10. Зміст і шляхи професійного формування майстерності вчителя фізичної культури.
11. Функції професійної діяльності педагога з ФК.
12. Типи вчителів фізичної культури та їх характерні особливості.
13. Поняття та сутнісні характеристики професіограми педагога з ФК.
14. Поетапне формування професійної підготовки вчителя фізичної культури до практичної роботи з учнями в умовах Нової української школи (НУШ).
15. Готовність педагога з фізичної культури до професійної діяльності.
16. Професіоналізм особистості та авторитет педагога з ФК.
17. Педагогічні інновації та інноваційні педагогічні технології: суть і структура.
18. Педагогічна технологія формування самостійно-дослідницької діяльності студентів.
19. Навчально-методична діяльність у закладі вищої освіти.
20. Вивчення досвіду передових вчителів – шлях до педагогічної майстерності.
21. Роль навчального теоретичного і практичного матеріалу з фізичної культури в професійній підготовці майбутніх педагогів з фізичної культури.
22. Міжпредметні зв'язки в системі професійної підготовки майбутніх педагогів з фізичної культури.
23. Професійна спрямованість практичних занять із фізичної культури як засіб набуття методичних умінь та навичок із фізичного виховання.
24. Поняття та структура педагогічної техніки.
25. Педагогічна техніка як організація поведінки педагога з фізичної культури.
26. Внутрішня техніка: формування вмінь психотехніки, розвиток уяви, управління емоційним станом, контроль фізичного стану організму, виховання оптимізму і впевненості.
27. Зовнішня техніка як культура професійно-педагогічного спілкування.
28. Невербальні і вербальні засоби зовнішньої техніки. Педагогічний вплив (прийоми і ключові операції).
29. Поняття професійно-педагогічного спілкування, його особливості, функції, види.
30. Структура педагогічного спілкування.
31. Професійно-педагогічне спілкування як суб'єкт - суб'єктна взаємодія.
32. Стилi педагогічного спілкування.
33. Техніка спілкування.
34. Риторичні навички та вміння викладача.
35. Особливості підготовки до публічного виступу. Види підготовки.
36. Встановлення контакту з аудиторією.
37. Засоби підвищення ефективності взаємодії зі слухачами. Монолог як прихований діалог.
38. Значення зворотного зв'язку у спілкуванні. Використання мовних засобів у налагодженні зворотного зв'язку.
39. Особливості візуального сканування.
40. Поняття про активне слухання: прийоми та правила активного слухання.
41. Поняття та класифікація невербальних засоби комунікації педагога.
42. Міжособистісний простір у спілкуванні.
43. Пластична техніка (пантоміміка), емоційне забарвлення пластики, постави.
44. Мімічна техніка. Мова жестів.

45. Зовнішній вигляд педагога (стриманість, охайність, естетична виразність, доцільність в одязі).
46. Поняття про конфлікти у педагогічних ситуаціях.
47. Типологія конфліктів, їх причини і шляхи вирішення.
48. Анатомія, структура, динаміка педагогічних конфліктів.
49. Поведінка педагога у конфліктних ситуаціях.
50. Основні методи вирішення конфліктів: метод інтроспекції, посередництва.
51. Основні методи вирішення конфліктів: метод емпатії та логічного аналізу.
52. Використання різних форм навчально-дослідницької роботи в підвищенні рівня професійної підготовленості до майбутньої роботи вчителя фізичного виховання.
53. Участь студентів у науково-дослідницькій роботі ЗВО та її значення в підвищенні професійної підготовки майбутнього педагога з ФК.
54. Роль науково-дослідницької роботи студентів у професійній підготовці вчителя сучасної школи.
55. Роль педагогічної практики в підвищенні професійної майстерності вчителя фізичної культури.
56. Зміст професійної підготовки під час педпрактик зі спеціалізації.
57. Навчальна педагогічна практика та її професійна спрямованість на заняттях.
58. Професійна підготовленість майбутнього вчителя фізичної культури засобами педпрактик до здійснення роботи в у спортивних гуртках і секціях.
59. Значення, мета, завдання фізичної підготовки студентів.
60. Програма фізичного виховання студентів.
61. Форми організації занять з фізичного виховання у ЗВО.
62. Методичні основи фізичного виховання у ЗВО.
63. Основні напрями роботи з фізичного виховання у ЗВО.
64. Соціально-психологічні характеристики особистості педагога.
65. Етапи професійного становлення.
66. Професійні деформації особистості.
67. Види професійної адаптації.
68. Образ ідеального тренера-педагога.
69. Фізична культура та її складники.
70. Мотиваційно-ціннісні орієнтири вчителя фізичної культури.
71. Формування фізичної досконалості педагога з ФК.
72. Суть, зміст і засоби професійного самовиховання вчителя фізичної культури.
73. Індивідуальні і психофізичні особливості майбутнього вчителя фізичної культури та його адаптація в процесі самовиховання.
74. Управління процесом самовиховання.
75. Поради майбутньому вчителю фізичної культури в його самовихованні та самоосвіті.
76. Сутність поняття «самоосвіта», її принципи.
77. Основні компоненти самоосвітньої діяльності.
78. Концепція самоосвітньої діяльності вчителя.
79. Вимоги та етапи організації самоосвіти учителя.
80. Особливості позакласних занять із фізичної культури і спорту.
81. Завдання позакласної роботи школярів початкових класів із фізичного виховання.
82. Оптимальні умови ефективності фізичного виховання в позакласній роботі з учнями середньої і старшої вікових груп.
83. Професійне керівництво роботою шкільних колективів із фізичної культури, гуртковою та секційною роботою з фізичного виховання.

Підсумкова оцінка з дисципліни згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів університету в систему оцінювання за шкалою ECTS конвертується в підсумкову оцінку за шкалою ECTS.

Критерії оцінювання знань та вмінь студентів

«А» виставляється у разі, якщо студент:

- постійно готувався до занять та згідно з програмою дисципліни глибоко та всебічно розкривав зміст питань, які обговорювалися;
- показав вміння формулювати висновки та узагальнення за питаннями теми, здатність аналізувати навчальний матеріал;
- аргументовано та логічно викладав матеріал, володіє культурою мови; - виявляв творчий підхід до виконання індивідуальних проєктів і творчих завдань;
- акуратно оформлював завдання для самостійної роботи;
- виконав завдання модульного контролю.

«В» виставляється у разі, якщо студент:

- розкривав згідно з програмою дисципліни зміст питань, які обговорювалися;
- робив узагальнення та висновки з окремих питань; логічно викладав свої знання;
- виконував завдання для самостійної роботи;
- виконав завдання модульного контролю, але недостатньо використовував додаткову літературу, допускав під час усних відповідей чи письмового тестування окремі неточності.

«С» виставляється у разі, якщо студент:

- розкривав згідно з програмою дисципліни зміст питань, які обговорювалися;
- формулював висновки з окремих питань;
- брав участь у виконанні творчих завдань;
- виконував завдання для самостійної роботи;
- виконав завдання модульного контролю, але недостатньо використовував додаткову літературу, під час усних відповідей не досить повно й аргументовано викладав матеріал, а при письмовому тестуванні допускав окремі неточності, не проявив творчого підходу до виконання індивідуальних завдань.

«D» виставляється у разі, якщо студент:

- відповідав на окремі питання, які обговорювалися;
- формулював висновки з окремих питань;
- виконував завдання для самостійної роботи;
- виконав завдання модульного контролю, але допускав окремі неточності під час усних відповідей, тестування; не виявляв належної активності при обговоренні питань, старанності при виконанні завдань для самостійної роботи; недостатньо використовував додаткову літературу; неохайно виконував індивідуальні завдання

«E» виставляється у разі, якщо студент:

- відповідав на окремі питання, які обговорювалися;
- виконував завдання для самостійної роботи;
- виконав завдання модульного контролю, але допускав окремі неточності під час усних відповідей, тестування; не виявляв належної активності при обговоренні усних питань, старанності при виконанні завдань для самостійної роботи;
- недостатньо використовував додаткову літературу; неохайно виконував індивідуальні завдання; виконав не всі завдання для самостійної роботи

«FX» виставляється у разі, якщо студент:

- поверхнево розкривав зміст питань, які розглядалися;
- допускав суттєві помилки під час усних та письмових відповідей;
- поверхнево ознайомився з рекомендованою літературою;
- неохайно виконав завдання для самостійної роботи;
- не виявляв активності на заняттях при обговоренні питань;
- допускав окремі неточності під час усних відповідей (будуючи свою відповідь на звичайному повторенні навчального матеріалу без його осмислення), тестування; не виявляв належної активності на заняттях, старанності при виконанні завдань для самостійної роботи; недостатньо використовував основну та додаткову літературу; неохайно виконував індивідуальне завдання.

«F» виставляється у разі, якщо студент, відвідуючи заняття:

- поверхнево розкривав зміст питань, які розглядалися;

- допускав суттєві помилки під час усних та письмових відповідей, тестування;
- поверхнево ознайомився з рекомендованою літературою;
- не виконав завдання для самостійної роботи;
- не виявляв активності на заняттях при обговоренні питань;
- на підсумковому занятті не вміє навіть відтворити зміст окремих питань, передбачених програмою дисципліни;
- не виконав завдання модульного контролю.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Екзамен	Сума	
C1 РП	C2 РП	C3 РП	C4 РП	C5 РП	C6 РП	C7 РП	C8 РП	C9 РП	C10 РП	C11 РП	C12 РП	СР 100	100	100
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100			
0,35												0,15	0,50	

C1, T2 ... C14 – навчальні заняття.

РП – робота на парах

СР – самостійна робота

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок студентів з навчальної дисципліни при підсумковому контролі:

“*відмінно*” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, вміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;

“*добре*” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;

“*задовільно*” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє

інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;

“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

13. Методичне забезпечення

1. Конспект опорних лекцій всіх тем курсу.
2. Варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів.
3. Варіанти контрольної роботи.
4. Варіанти теоретичних питань для самостійного вивчення.
5. Теоретичні питання для екзамену.
14. Рекомендована література

14. Рекомендована література

Базова

1. Балахничева Г. В., Заремба Л. В., Цьось А. В. Професійна майстерність учителя фізичного виховання : навч. посіб. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 64 с.
2. Балахничева Г. В., Заремба Л. В. Формування професійної майстерності майбутнього фахівця фізичної культури: Навч.-метод. посіб. для студентів випускних курсів ін-тів фіз. культури. Луцьк: РВВ “Вежа” ВДУ ім. Лесі Українки, 2004. 82 с.
3. Бесєдіна Л.М. Педагогічна майстерність, активні методи навчання та методична робота у навчальних закладах [Текст]: методичний посібник / Л.М.Бесєдіна, О.І.Сторубльов. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Логос, 2009. 204 с.
4. Гуревич Р.С. Інноваційні педагогічні технології в підготовці магістрів. *Теорія і практика управління соціальними системами* : філософія, психологія, педагогіка, соціологія. 2013. № 2. С. 100-105.
5. Даниленко Л.І. Педагогічні інновації та інноваційні педагогічні технології: сутність і структура. *Нові технології навчання*. К., 2005. С. 270–276.
6. Качан О.А. Упровадження інноваційних технологій у фізкультурно-оздоровчу та спортивну діяльність закладів освіти: навчально-методичний посібник. Слов'янськ:Витоки, 2017. 138 с.
7. Педагогічна майстерність учителя: Навчальний посібник /За ред.. проф. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухіної. Вид. 2-е, вип. і доповн. Харків: ОВС, 2006. 224 с.
8. Професійна майстерність вчителя фізичної культури : навчально- методичний посібник / О.М.Литвиненко. Миколаїв, МНУ ім..В.О.Сухомлинського, 2014. 161 с.
9. Презлята Г. В., Ткачівська І. М. Педагогічна майстерність учителя фізичної культури: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2018. 365 с.
10. Професійна компетентність учителя фізичної культури: колективна монографія / за заг. ред. І. Ткачівської, Г. Презляти. Івано-Франківськ, 2017. 412 с.
11. Ткачівська І. М., Ковальчук Л. В. Інноваційні педагогічні та оздоровчі технології у фізичній культурі: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ, 2011. 104 с.
12. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів. К., 2004. С. 82.

Допоміжна

1. Буряк В. Викладач університету: вимоги до особистісних і професійних рис : [творчий викладач. Педагогічна майстерність. Культура мислення, почуттів, поведінки, педагогічного спілкування, самоосвіти викладача]. *Вища школа*. 2010. № 3-4. С. 11-35.
2. Власюк Г. Інновації в навчально-виховній діяльності вчителя фізичної культури. Концепція розвитку в галузі фізичного виховання і спорту в Україні. Зб. наук. пр. Вип. 4. Рівне, 2006. С. 3–6.
3. Гриньова В. М. Педагогічна культура: Науково-методичні матеріали для студентів та викладачів. Харків: ХДПУ, 2000. Ч. І. 248 с.

4. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність: Підручник для вищих педагог. навч. Закладів / І.А.Зязюн, Л.В. Крамушенко, І.Ф. Кривонос; За ред. І.А.Зязюна. К.: Вища школа, 1997. 350 с.
5. Зязюн І.А. Проективний аналіз технологій педагогічної дії : [поняття, завдання освітньої технології. Пошук технологій, що відповідають новим освітнім запитам. Класифікація навчальних предметів]. *Педагогіка і психологія*. 2010. № 2. С. 22-33.
6. Книга вчителя фізичної культури: Довідково-методичне видання / Упоряд. С. І. Операйло, В. М. Єрмолова, Л. І. Іванова. Вид. 2-ге, доповн. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. С. 443-450.
7. Князян М.О. Педагогічна технологія формування самостійно-дослідницької діяльності студентів. *Проблеми освіти*.К., 2007. С. 64–69.
8. Нові технології навчання: Науково-методичний збірник. Вип. 40.- К.: Науково-метод. центр вищої освіти, 2005.- 279 с.
9. Освітні технології: навч.-метод. Посібник / О.М.Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська, К.Ф. Нор; за ред. О.М. Пехоти. К.: А.С.К., 2004. 256 с.
10. Сергієнко В. М. Підвищення фізичної підготовленості студентів. *Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки*. 2007. № 10. С. 40–43.
11. Смолюк І. О. Педагогічні технології: дослідження соціальноособистісного аспекту. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1999. 294 с.
12. Солдатенко М.М. Розвиток педагогічної майстерності викладача в умовах інформаційного суспільства: конгнітивний аспект: монографія. К., 2012. 168 с. – Дар інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України.
13. Фізична культура в школі: V–XI класи : метод. посіб. / за заг. ред. С. М. Дятленка. К. : Літера ЛТД, 2011. 368 с.
14. Шиян Б. М. Теорія і методика педагогічних досягнень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. Тернопіль : Богдан, 2008. 276 с.
15. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. I, II. Тернопіль : Навч. кн. – Богдан, 2004. 272 с.